

Techninių tekstų ypatumai ir jų vertimo specifika
Features of technical texts and their translation

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Techninių tekstų ypatumai ir jų vertimo specifika	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): doc. dr. Skaistė Volungevičienė Kitas / a (-i):	VU Filologijos fakulteto Baltijos kalbų ir kultūrų institutas, Vokiečių filologijos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji pakopa	pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
kontaktinė (auditorinė)	5 ir 7 (rudens) semestras	vokiečių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: mokėti vokiečių kalbą $\geq$ B1 lygiu	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	135	32	103

Dalyko (modulio) tikslas		
Šiuo dalyku pirmiausia ugdoma kalbos tyrėjo kompetencija dalykinės vokiečių kalbos srityje: siekiama suteikti žinių apie techninių tekstų ypatumus, vokiečių ir lietuvių kalba parengtų techninių tekstų panašumus ir skirtumus, tinkamų vertimo strategijų ir įrankių pasirinkimą. Kartu ugdomi vokiečių kalbos komunikaciniai gebėjimai, gebėjimas taikyti įgytas žinias praktikoje, gebėjimas organizuoti savo darbą ir mokymąsi, pasirenkant tinkamas strategijas užduotims atlikti, analitinis ir kritinis mąstymas, t. y. gebėjimas analizuoti bei išvelgti sąsajas. Taip pat ugdomas nusiteikimas mokytis ir siekti kokybės.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Dalyką išklause studentai:		
<ul style="list-style-type: none"> – įgis žinių apie techninių tekstų ypatumus ir vertimo strategijas; – susipažins su pagrindinėmis vertimo strategijomis; – įgis žinių apie vertėjų naudojamus programinius įrankius; 	<p>paskaitos, seminarai, teorinės literatūros skaitymas, grupės diskusija</p>	<p>Kaupiamasis vertinimas: darbas auditorijoje per seminarus (praktinių ir tiriamojo pobūdžio užduočių atlikimas); ugdomasis (formuojamasis vertinimas) seminarų metu atliekant praktines užduotis</p>
<ul style="list-style-type: none"> – gebės suprasti techninius tekstus vokiečių kalba; – gebės nustatyti ir paaiškinti vokiečių ir lietuvių kalbomis parengtų techninių tekstų panašumus ir skirtumus; – gebės taisyklingai ir efektyviai bendrauti vokiečių kalba 	<p>informaciniai (literatūros analizė); aktyvaus mokymo(si) (darbas grupėmis, diskusija); praktinės užduotys; tarpusavio grįžtamasis ryšys (<i>peer review</i>);</p>	<p>Kaupiamasis vertinimas: darbas auditorijoje per seminarus (praktinių ir tiriamojo pobūdžio užduočių atlikimas); ugdomasis (formuojamasis vertinimas) seminarų metu atliekant praktines užduotis</p>

<p>aptardami su vertimu susijusias mokslines problemas;</p> <ul style="list-style-type: none"> – gebės pasirinkti tinkamą vertimo strategiją ir naudotis vertėjo darbą palengvinančiais programiniais įrankiais; – gebės rinkti ir sisteminti informaciją iš įvairių šaltinių (elektroninių, spausdintųjų ir kt.), naudodamiesi šiuolaikinėmis informacinėmis technologijomis, biblioteka ir kt.; 	<p>tiriamieji (informacijos paieška, mokslinės problemos analizė, sprendimo būdo paieška ir rezultatų aptarimas grupėje);</p> <p>praktiniai (tekstų vertimas į lietuvių kalbą, probleminių klausimų aptarimas, vertimo problemų sprendimų paieška ir aptarimas);</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – gebės planuoti laiką ir laikytis nustatytų terminų (užduotis atlikti laiku); – gebės vertinti savo akademinės veiklos ir pasiekimų kokybę bei bus nusiteikę ją tobulinti. 	<p>namų darbų atlikimas, atliktų teorinių ir praktinių užduočių analizė</p>	<p>Vertinami laiku atlikti darbai; nesilaikant nurodytų terminų darbai nevertinami</p> <p>praktinių užduočių vertinimas ir grįžtamasis ryšys</p>

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
<p>Techninių tekstų rūšys. Vokiečių kalbos techninių tekstų ypatumai. Lietuvių kalbos techninių tekstų specifika. Vokiečių ir lietuvių kalbomis parengtų techninių tekstų panašumai ir skirtumai: kultūriniai ir kalbiniai aspektai.</p>	2		6				8	16	<p>mokslinės literatūros analizė, pasirengimas atsakyti į teorinio pobūdžio klausimus, pasirengimas grupės diskusijai (Göpferich, Susanne. 1998. <i>Fachtextsorten der Naturwissenschaften und Technik: ein Überblick. Fachsprachen/Languages for Special Purposes.</i> 545–556. Öncü, Mehmet Tahir. 2013. <i>Kulturspezifische Aspekte in technischen Texten.</i> 28-61, 81-112. Mauzienė, Liudmila. 2008. Aktualiesni vokiečių kalbos mokslinių techninių tekstų ypatumai. <i>Santalka. Filologija. Edukologija</i>, 2008, t. 16, nr. 2.)</p>

Vertimo strategijos. Verčiant techninius tekstus taikomos vertimo strategijos.			4				4	12	mokslinės literatūros analizė, pasirengimas atsakyti į teorinio pobūdžio klausimus, pasirengimas grupės diskusijai, praktinės ir tiriamojo pobūdžio užduotys
Terminų vertimo problemos ir jų sprendimo būdai. Ekvivalentų paieška. Pragmatiniai ekvivalentai. Išversto techninio teksto kokybės kriterijai.			6				6	16	(Kaminskienė, Ligija; Maskaliūnienė, Nijolė. 2013. <i>Vertimas ir tekstas</i> . 10-23, 112-122. Leonavičienė, Aurelija. 2013. Teorinės vertimo paradigmos raida ir dabartis. <i>Kalbų studijos/ Studies about languages</i> , nr. 22. Schmitt, Peter, A. 2016. <i>Handbuch Technisches Übersetzen</i> . 193-294, Kapitel 4)
Mašininis vertimas vs. kompiuterizuotas vertimas. Kompiuterizuoto vertimo įrankių (<i>CAT Tools</i>) naudojimas verčiant techninius tekstus. Vertimo atmintys: samprata, privalumai ir trūkumai.			6				6	16	Teorinės vertimo paradigmos raida ir dabartis. <i>Kalbų studijos/ Studies about languages</i> , nr. 22. Schmitt, Peter, A. 2016. <i>Handbuch Technisches Übersetzen</i> . 193-294, Kapitel 4)
Pasirinktų, laisvai prieinamų kompiuterizuoto vertimo įrankių praktinis panaudojimas verčiant įvairaus pobūdžio techninius tekstus iš vokiečių į lietuvių kalbą.	2		6				8	43	mokslinės literatūros analizė, tekstų pavyzdžių analizė, praktinės vertimo užduotys (Utkā, Andrius, Bartušauskaitė, Laura. 2006. Automatizuoto vertimo priemonės Lietuvoje. <i>Darbai ir dienos</i> 45. Aušrotaitė, Vigilija. <i>Užsienio kalbos terminų vertimo internetinė sistema. OmegaT – das freie Translation Memory-Werkzeug – internetinė įrankio svetainė</i>)
Iš viso	4		28				32	103	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
			Kaupiamasis vertinimas:
Darbas per seminarus	30 %		atlikus 90 % ir daugiau seminarų užduočių – 3 balai atlikus 70-89 % seminarų užduočių – 2 balai atlikus 60-79 % seminarų užduočių – 1 balas
Praktinės užduotys	70 %		Savarankiškai atliekamos praktinės užduotys. Pažymys skaičiuojamas proporcingai pagal tai, kiek užduočių atliekama teisingai: 95-100 proc. užduočių – 10 balų; 85-94 proc. užduočių – 9 ir t.t. Atlikus mažiau nei 45 proc. užduočių – įvertinimas neigiamas.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leid. Nr./ tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
MONOGRAFIJOS, VADOVĖLIAI				
Kaminskienė, Ligija; Maskaliūnienė, Nijolė	2013	<i>Vertimas ir tekstas</i>		Vilniaus universiteto leidykla
Roche, Jörg; Drumm, Sandra	2018	<i>Berufs-, Fach- und Wissenschaftssprachen</i>		Narr Francke Verlag
Schmitt, Peter, A.	2016	<i>Handbuch Technisches Übersetzen</i>		Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer e.V. (BDÜ)
Öncü, Mehmet Tahir	2013	<i>Kulturspezifische Aspekte in technischen Texten</i>		Frank&Timme Verlag
MOKSLINIAI STRAIPSNIAI				
Göpferich, Susanne	1998	Fachtextsorten der Naturwissenschaften und Technik: ein Überblick	<i>Fachsprachen/ Languages for Special Purposes</i> Hrsg. : Lothar Hoffmann, Hartwig Kalverkämper und Herbert Ernst Wiegand.	New York, Berlin: de Gruyter, 545–556.
Leonavičienė, Aurelija	2013	Teorinės vertimo paradigmos raida ir dabartis	<i>Kalbų studijos/ Studies about languages</i> , nr. 22	DOI: https://doi.org/10.5755/j01.sal.0.22.3279
Mauzienė, Liudmila	2008	Aktualesni vokiečių kalbos mokslinių techninių tekstų ypatumai	<i>Santalka. Filologija. Edukologija</i> , 2008, t. 16, nr. 2.	ISSN 1822-430X print/1822-4318 online
Utka, Andrius, Bartušauskaitė, Laura	2006	Automatizuoto vertimo priemonės Lietuvoje	<i>Darbai ir dienos</i> 45	Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas. Prieiga internete: https://www.vdu.lt/cris/bitstream/20.500.12259/32397/1/ISSN2335-8769_2006_N_45.PG_19-39.pdf
Papildoma literatūra				
		<i>OmegaT – das freie Translation Memory-Werkzeug</i>		https://omegat.org/de/
Aušrotaitė, Vigilija		<i>Užsienio kalbos terminų vertimo internetinė sistema</i>		Kaunas: Kauno technologijos universitetas. MA darbas, https://epubl.ktu.edu/object/elaba:2029877/

Atnaujinta: 2024-02-05

COURSE UNIT (MODULE) DESCRIPTION

Course unit (module) title	Code
Features of technical texts and their translation	

Academic staff	Core academic unit(s)
Coordinating: Assoc. Prof. Dr Skaistė Volungevičienė Other:	Department of German Philology, Institute for Languages and Cultures of the Baltic, Faculty of Philology

Study cycle	Type of the course unit
First level	Optional

Mode of delivery	Semester or period when it is delivered	Language of instruction
Face to face	Semesters 5 and 7 (autumn)	German

Requisites	
Prerequisites: Knowledge of German $\geq$ B1 level	Co-requisites (if relevant):

Number of ECTS credits allocated	Student's workload (total)	Contact hours	Individual work
5	135	32	103

Purpose of the course unit		
<p>This course primarily develops the competence of a language researcher in the field of subject-specific German: it aims to provide knowledge of the peculiarities of technical texts, the similarities and differences between German and Lithuanian technical texts, and the choice of appropriate translation strategies and tools. At the same time, it develops communication skills in German, the ability to apply the knowledge acquired in practice, the ability to organise one's own work and learning by selecting appropriate strategies for completing tasks, and analytical and critical thinking, i.e. the ability to analyse and see connections. It also develops a willingness to learn and to strive for quality.</p>		
Learning outcomes of the course unit	Teaching and learning methods	Assessment methods
Students who have listened to the course:		
<ul style="list-style-type: none"> – gain knowledge of the characteristics of technical texts and translation strategies; – learn about the main translation strategies; – gain knowledge of the software tools used by translators; 	Lectures, seminars, reading theoretical literature, group discussion	Cumulative assessment: classroom work in seminars (practical and investigative tasks); formative assessment in seminars through practical tasks
<ul style="list-style-type: none"> – be able to understand technical texts in German; – be able to identify and explain the similarities and differences between technical texts written in German and Lithuanian; – be able to communicate correctly and effectively in German when discussing scientific problems related to translation; 	informative (literature review); active learning (group work, discussion); practical exercises; peer <i>peer</i> review; exploratory (searching for information, analysing a scientific problem, finding a solution and discussing the results in a group); practical (translation of texts into Lithuanian, discussion of problematic issues, finding and discussing solutions to translation problems);	Cumulative assessment: classroom work in seminars (practical and investigative tasks); formative assessment in seminars through practical tasks

<ul style="list-style-type: none"> - be able to choose an appropriate translation strategy and use software tools to facilitate the translator's work; - be able to collect and organise information from a variety of sources (electronic, print, etc.) using modern information technologies, the library, etc; 		
<ul style="list-style-type: none"> - be able to plan time and meet deadlines (complete tasks on time); - be able to evaluate the quality of their academic performance and achievements and be committed to improving it. 	doing your homework, analysis of the theoretical and practical tasks carried out	Works completed on time are assessed; works not completed within the specified deadlines are not assessed assessment and feedback on practical exercises

Content	Contact hours							Individual work: time and assignments	
	Lectures	Tutorials	Seminars	Workshops	Laboratory work	Internship	Contact hours, total	Individual work	Tasks for individual work
Types of technical texts. Features of technical texts in German. Specific features of technical texts in Lithuanian. Similarities and differences between German and Lithuanian technical texts: cultural and linguistic aspects.	2		6				8	16	Analysis of scientific literature, preparation for answering questions of a theoretical nature, preparation for group discussion (Göpferich, Susanne. 1998. <i>Fachtextsorten der Naturwissenschaften und Technik: ein Überblick. Fachsprachen/Languages for Special Purposes</i> . 545-556. Öncü, Mehmet Tahir. 2013. <i>Kulturspezifische Aspekte in technischen Texten</i> . 28-61, 81-112. Mauzienė, Liudmila. 2008. More topical features of German scientific technical texts. <i>Santalka. Filologija. Edukologija</i> , 2008, vol. 16, no. 2.)
Translation strategies. Translation strategies for technical texts.			4				4	12	Analysis of scientific literature, preparation for answering theoretical questions, preparation for group

Problems in translating terms and how to solve them. Finding equivalents. Pragmatic equivalents. Quality criteria for translated technical text.			6				6	16	discussion, practical and research tasks (Kaminskienė, Ligija; Maskaliūnienė, Nijolė. 2013. <i>Translation and Text</i> . 10-23, 112-122.
Machine translation vs. computer-assisted translation. Using computer-assisted translation tools (<i>CAT Tools</i>) to translate technical texts. Translation memories: concept, advantages and disadvantages.			6				6	16	Leonavičienė, Aurelija. 2013. The development and present of the theoretical translation paradigm. <i>Kalby studijos/ Studies about languages</i> , no. 22. Schmitt, Peter, A. 2016. <i>Handbuch Technisches Übersetzen</i> . 193-294, Kapitel 4)
Practical use of selected, freely available computer-assisted translation tools for translating various types of technical texts from German into Lithuanian.	2		6				8	43	Analysis of scientific literature, analysis of sample texts, practical translation tasks (Utka, Andrius, Bartušauskaitė, Laura. 2006. Automated translation tools in Lithuania. <i>Works and Days</i> 45. Aušrotaitė, Vigilija. <i>Online system for translation of foreign language terms. OmegaT - das freie Translation Memory-Werkzeug</i> - online tool website)
Total	4		28				32	103	

Assessment strategy	Weight in %.	Deadline	Assessment criteria
			Cumulative assessment:
Working through workshops	30 %		90 % or more of the workshop assignments - 3 points 70-89 % of the seminar assignments - 2 points 60-79 % of the seminar assignments - 1 point
Practical tasks	70 %		Self-directed practical exercises. The grade is calculated proportionally to the number of correct assignments: For 95-100% of the tasks - 10 points; 85-94% of tasks are 9, etc. Less than 45% of the assignments will result in a negative grade.

Author	Year of publication	Name	Periodicals. No./volume	Place of publication and publishing house or internet link
Required reading				
		MONOGRAPHS, TEXTBOOKS		
Kaminskienė, Ligija; Maskaliūnienė, Nijolė	2013	<i>Translation and text</i>		Vilnius University Press
Roche, Jörg; Drumm, Sandra	2018	<i>Berufs-, Fach- und Wissenschaftssprachen</i>		Narr Francke Verlag

Schmitt, Peter, A.	2016	<i>Handbuch Technisches Übersetzen</i>		Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer e.V. (BDÜ)
Öncü, Mehmet Tahir	2013	<i>Kulturspezifische Aspekte in technischen Texten</i>		Frank&Timme Verlag
SCIENTIFIC ARTICLES				
Göpferich, Susanne	1998	Fachtextsorten der Naturwissenschaften und Technik: ein Überblick	<i>Fachsprachen/ Languages for Special Purposes</i> Hrsg.: Lothar Hoffmann, Hartwig Kalverkämper und Herbert Ernst Wiegand.	New York, Berlin: de Gruyter, 545-556.
Leonavičienė, Aurelija	2013	The development and current state of the theoretical translation paradigm	<i>Kalby studijos/ Studies about languages</i> , nr. 22	DOI: https://doi.org/10.5755/j01.sal.0.22.3279
Mauzienė, Liudmila	2008	More topical features of German scientific technical texts	<i>Santa Claus. Philology. Edukologija</i> , 2008, vol. 16, no. 2.	ISSN 1822-430X print/1822-4318 online
Utka, Andrius, Bartušauskaitė, Laura	2006	Automated translation tools in Lithuania	<i>Works and days</i> 45	Kaunas: Vytautas Magnus University. Prieiga internete: https://www.vdu.lt/cris/bitstream/20.500.12259/32397/1/ISSN2335-8769_2006_N_45.PG_19-39.pdf
Further reading				
		<i>OmegaT - das freie Translation Memory-Werkzeug</i>		https://omegat.org/de/
Aušrotaitė, Vigilija		<i>Online system for translating foreign language terms</i>		Kaunas: Kaunas University of Technology. MA thesis, https://epubl.ktu.edu/object/elaba:2029877/

Last update: 05-02-2024